

Likabehandlingsplan för Markusskolan

läsåret 2009/2010

Förskoleklass – grundskola - fritidshem

trygghet respekt ansvar

Trygghet, respekt och ansvar är ledord för oss på Markusskolan. Alla barn (i detta ord innefattas barn och elever) och vuxna som vistas här har rätt att känna sig trygga och trivas i sin vardagsmiljö.

Den första januari 2009 ersatte ett nytt kapitel i skollagen(14 a kap.) den del av barn- och elevskyddslagen som avser "annan kränkande behandling" och bestämmelserna om diskriminering skrevs i den nya diskrimineringslagstiftningen. Barn- och elevskyddslagen upphörde därmed att gälla. Enligt 14 a kapitlet i skollagen så ska kommunen, se till att varje verksamhet målmedvetet arbetar mot kränkande behandling av barn gör allt de kan för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling varje år gör en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barnen engageras i arbetet med att ta fram planen. lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart skolan får kännedom om att ett barn känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I skollagens 14 a kapitel finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn – till exempel säga taskiga saker, hota eller använda våld.

Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan. Det kan ibland innebära att de måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening.

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger skolan se till att varje verksamhet: arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad. gör allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder

varje år upprättar en likabehandlingsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Likabehandlingsplanen är ett dokument som alltid ska finnas med i arbetet på Markusskolan. Planen ska redogöra för de åtgärder som vi planerat i arbetet med att främja elevers och anställdas lika rättigheter samt åtgärder för att förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Barnchecklista

Avesta kommuns bildningsstyrelse har beslutat om en barnchecklista. Syftet med denna är att varje beslut i Bildningsstyrelsen som rör barn och ungdomar ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratas i enlighet FN:s barnkonvention. Detsamma gäller givetvis allt arbete som genomförs på Markusskolan.

Barnkonventionens fyra grundpelare kan ses som en vägledning.

- Barnets rätt till likvärdiga villkor.
- Barnets bästa i främsta rummet.
- Barnets rätt till liv och utveckling.
- Barnets rätt att uttrycka sina åsikter.

Vad är kränkande behandling?

Begreppet kränkande behandling används som ett samlingsbegrepp för olika former kränkningar inklusive trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna sexuell läggning, etnisk tillhörighet, kön, religion eller funktionshinder.

Gemensamt för all kränkande behandling är att principen om alla människors lika värde kränks.

Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Kränkningar måste alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

fysiska; t ex slag eller knuffar

verbala; t ex att bli hotad eller kallad bög eller hora

psykosociala; t ex att bli utsatt för ryktesspridning eller utfrysning

i form av text och/ eller bild; t ex brev, e-post, sms, lappar.

Definitioner

Direkt diskriminering: Ett barn får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, det vill säga

kön

etnisk tillhörighet

religion eller annan trosuppfattning

sexuell läggning

funktionshinder

könsöverskridande identitet eller uttryck

ålder

Indirekt diskriminering: Ett barn får inte missgynnas genom att till synes neutrala bestämmelser (alla ska behandlas lika), kriterier eller förfaringsätt tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt i samband med någon av de diskrimineringsgrunder som lagen omfattar. T ex att alla personer måste äta samma mat oavsett allergi eller religion.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar (se ovan) eller är av sexuell natur (sexuella trakasserier)

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som annars kränker ett barns värdighet.

Repressalier: I lagen införs också ett förbud mot repressalier. Med detta menas att om ett barn har anmält någon person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen så införs ett förbud att bestraffa barnet som en följd av detta.

Mobbning är när en eller flera individer uppretade gånger och under en längre tid blir utsatta för negativa handlingar från en eller flera individer. Med negativa handlingar menas när en person tillfogar en annan person obehag. Detta kan ske verbalt med ord eller genom fysisk kontakt. Med mobbning menas både fysiskt och psykiskt våld. I psykiskt våld innefattas även utfrysning. Mobbning innebär att den som är utsatt befinner sig i ett underläge och känner sig kränkt.

Vuxnas kränkning av barn

Om personal misstänks för kränkning av ett barn ska rektor ansvara för utredningen och dokumentera.

Förebyggande arbete:

Alla lärare ska förebygga all form av kränkande behandling genom att ha samtal och diskussioner som återkommande inslag i klassarbetet.

Ett bra klimat på skolan bygger på aktiva roller hos elever, föräldrar och skolans personal.

Med det menas t ex att alltid reagera på glåpord och negativa kommentarer. En samsyn på regler, normer och förhållningssätt är en grundförutsättning för ett bra klimat på vår skola.

I samband med höstterminens föräldramöten ska planen lyftas fram av resp lärare. Föräldrar ska uppmuntras att aktivt ta del av den. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida. Föräldrar erbjuds varje år att delta i kommunens föräldrautbildning, COPE.

Det förebyggande arbetet måste vara långsiktigt samt finnas med i vardagen.

Allas lika värde ska genomsyra det vi gör.

All personal ska medvetet arbeta för jämställdhet i skolan genom att ha ett genusperspektiv på vår verksamhet.

Att eleverna är med och påverkar innehållet är väldigt viktigt. Om man är delaktig och har ett verkligt inflytande över sin vardag ökar möjligheterna till att den blir trygg och säker. Varje höst utses elevskyddsombud i samband med elevrådsutbildningsdagen. Detta skyddsombud deltar när personal på skolan går skyddsrund.

Alla klasser har klassråd med sin lärare. Relationer, aktuella händelser och utvärderingar är något av det som finns på agendan då. Möjligheten att påverka sin vardag finns med som grund.

Varje år har skolan minst en schemabrytande dag med aktiviteter för skolans alla elever. Syftet är bland annat att lära känna varandra bättre och att skapa en vi-känsla bland eleverna och lärarna. Alla lärare deltar i planering och genomförande av dagen. Som positiv förstärkning av arbetet med bra beteende erbjuder vi varje vecka en bonusrast där alla lärare deltar aktivt tillsammans med eleverna.

En gång per läsår skickas en uppmaning hem till eleverna från trygghetsrådet att på bifogat papper/kuvert berätta om den eventuella mobbning eller annan kränkande behandling som man har vetskap om.

På skolan arbetar alla klasser med etik, moral, relationer och värdegrundsfrågor. Utöver det arbetar skolgruppen regelbundet med stegvis samt ART (ilskekontroll och social färdighetsträning) vid behov.

Under raster ska vuxna finnas ute enligt uppgjorda scheman. För att vara synliga bär de reflexvästar med namn. Rastvakterna följer de uppgifter som finns upptagna i arbetsplanen.

Våra regler - 10 icke förhandlingsbara regler

Värdegrund och struktur skapar Arbetsro.

Klassrummet är min arbetsplats.

Alla har rätt att trivas på arbetet. Därför skall där vara lugnt och råda arbetsro. Självklart vet jag att det är läraren som bestämmer i klassrummet, i en demokratisk anda.

Alla ansvarar för att det också är städat och trivsamt.

Självklart:

Kommer jag i tid

Går jag tyst in i rummet, sätter mig och börjar genast arbeta alt. väntar in lärarens instruktioner

Är jag beredd att arbeta varje dag. Tar med det som krävs till lektionen, även läxor

Gör jag läxorna

Använder jag inte mobilen i skolan

Håller jag min arbetsplats ren

Lär jag mig vara oense med andra utan att bråka eller slåss

Respekterar jag skolbyggnaden, gm att inte klottra

Bidrar jag till en trevlig matstund

Visar jag respekt mot alla vuxna och kamrater och kränker inte någon, varken med ord eller handling

Kartläggning/ nulägesanalys

Vi kan konstatera att de flesta konflikterna uppstår på och runt fotbollsplanen. Det är många som vill spela och planen är liten.

Då Markusskolan är en mångkulturell skola uppstår det ytterligare tillfällen till konflikter mellan grupper, som ibland har sin orsak i kulturella eller etniska motsättningar, men som oftast beror på personliga orsaker.

För att kartlägga situationen på Markusskolan genomför vi varje år en enkät. En gång om året skickar vi också ut "det bruna kuvertet" där man anonymt kan anmäla kännedom om mobbning eller kränkningar. Inför utvecklingssamtalet bör det ingå någon frågeställning kring om barnet känner sig kränkt av någon eller om man känner till någon annan som blir mobbad eller kränkt. Det är viktigt att alla frågorna avser både skoltid och tid på fritidshemmet.

Mål för det kommande läsåret

Vi vill förändra situationen på fotbollsplanen. Vi har, genom ett samarbetsprojekt med Avesta AIK, haft möjlighet att köpa in ytterligare 2 mål som ska stå på gräsytan där gamla badhuset stod.

Det innebär att vi har två planer och kan erbjuda fler att spela under ordnade former, gärna också indelade efter ålder och/ eller kön.

I samarbete med AAIK sker också eftermiddagsaktiviteter, då eleverna får tillfälle att spela fotboll direkt efter skoltid tillsammans med en ledare från föreningen. Detta lockar många elever som annars inte tillhör föreningslivet och gör en stor insats för integration och möte mellan olika kulturer.

Uppföljande verksamhet:

Under studiedagarna i juni ansvarar rektor för att likabehandlingsplanen utvärderas av skolans personal. Utvärderingen ska bl a bygga på en sammanställning från trygghetsrådet över läsårets arbete samt elevrådets utvärdering av läsåret med hjälp av klassråden.

Trygghetsrådet

Markusskolan har ett trygghetsråd bestående av lärare, personal från skolgruppen och från fritidshemmen, skolsköterska, skolkurator samt utvecklingsledaren. Gruppen samlas en torsdag varje månad. Vid alla möten skrivs protokoll.

Väl synliga anslag ska finnas uppsatta på skolan som visar vilka som är med i skolans trygghetsråd (foto och namn). Anslagen ska uppmana till kontakt med någon i gruppen så snart misstanke om mobbning finns.

Utänför expeditionen finns en brevlåda uppsatt där eleverna anonymt kan berätta sådant som är viktigt för gruppen att veta.

Trygghetsrådets arbete bygger på Farstamodellen upplägg.

Skolan får reda på att en elev troligtvis blir mobbad. Inom trygghetsrådet bestäms hur man ska arbeta med situationen. Är det mobbning? Vet man redan nu vilka mobbarna är?

Försiktigt samtal med den mobbade. Vad har hänt? Hur ofta? Vilka är inblandade?

När kan samtalen med den/ de som mobbar ske? Under vilken/ vilka lektioner? Undervisande lärare informeras i förväg (tystnadskrav) om att man kommer och hämtar elever. Samtalen förs enskilt. Tiden från första besked om misstänkt mobbning till inledda samtal bör om möjligt vara max 3-4 dagar.

Mobbaren upplyses om att vi vet att eleven mobbar, att vi ser mycket allvarligt på situationen och att mobbningen omedelbart måste upphöra. Under samtalet ska inga varför-frågor ställas. Inte heller någon moralisering görs över vad som hänt. Samtalen ska vara kraftigt strukturerade och allvarliga.

. Det är lösningen på problemet som är viktig – man rättar till det som gått fel. Hur kan mobbarna hjälpa den mobbade att få det bättre?

Uppföljningssamtal sker en eller flera gånger. Under tiden hålls de inblandade under observation och kontroller görs med den utsatte.

Varje incident ska dokumenteras.

Under läsåret 2009/2010 består Markusskolans trygghetsråd av:

Jessica Olveby Tomas Ström Nini Ahlsén Bodell
Göran Lindqvist Gigi L Strähle Christina Wahlström
Inger Häggqvist Marie-Ann Eklund

Planen är reviderad 2009-09-17

